

ТЕМА:

ОЦЈЕЊИВАЊЕ

ПРЕЗЕНТАТОР:

Др Предраг Дамјановић

ШТА, КАКО И КАД
ОЦЈЕЊУЈЕМО?

Зашто говоримо о овој теми?

- ❑ Радећи више од једне трећине људског радног вијека у учионици и двадесет година као директор основне, средње школе и Педагошког завода и након учешћа на многим семинарима и стручним савјетовањима мислио сам да довољно знам шта, због чега и како се оцјењује у провјери знања ученика. Али, да то није баш тако схватио сам када сам прочитао књигу БОНИ МИЛЕР “**Како остварити успјешан контакт са ученицима?**”

- Ево шта каже амерички психолог **ХАИМ**
ГИНОТ.

Како о томе нисам
мислио?

- “Дошао сам до **заstraшyјућег** закључка да сам ја одлучујући елеменат у учионици. Мој лични приступ ствара климу. Моје дневно расположење ствара вријеме. Као професор ја посједујем **огромну снагу** да учиним дјечји живот **ЈАДНИМ** или **РАДОСНИМ**. Могу бити алат за **тортуру** или инструмент **инспирације**.

А хајде да пробамо
заједно.

Само БОГ зна за
пет!!!

Размишљајући о овим искреним констатацијама

- уплашио сам се колико сви ми који оцјењујемо знања наших ученика мало или ништа не знамо ни о оцјењивању, ни о његовој улози и значају и за учење, и за формирање личности младог човјека.

И због тога предлажем

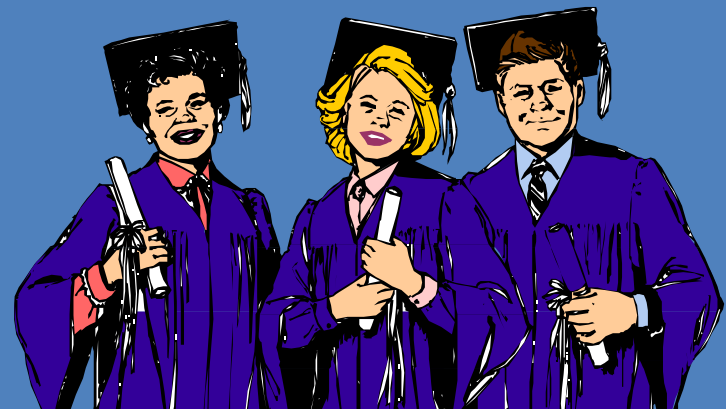
- да сви они који **искрено** дијеле моје мишљење **остану** до краја , а **да они** који мисле да заиста све знају, да правилно оцјењују и да никад нису погријешили, или мисле да **никоме** нису **упропастили сјајну каријеру лекара, музичара, архитекте, професора или сликара** напусте ово предавање, јер вјероватно мисле да овдје немају шта ново да науче.

**Ви који сте ријешили
да останете покушајте
да размислите о
следећим питањима.**

□ Ево тих питања:

- Волим ли дјецу и желим ли их стимулирати и усмјеравати?
- Да ли сам посвећен да помогнем сваком дјетету да искаже свој потенцијал?
- Имам ли довољно енергије да дан проведем у учионици пуном дјеце?
- Да ли сам у стању да гледам на ствари из дјечје перспективе?

- Да ли сам отворен према новим начинима предавања и стицања знања?
- Да ли желим да наставим своје образовање путем практичне nastave, учења, конференција и читања?
- Да ли желим да дијелим идеје и стратегије са својим колегама и да ли сам спреman да прихватим сугестије других?

- Да ли сам у стању да признам и препознам знакове сопственог стреса и побринем се за своје психичко здравље, укључујући и добијање помоћи уколико је то потребно?
- Посједујем ли разумијевање за своју мотивацију, ограничења, снагу и слабости у школској ситуацији?

- Имам ли мудрости да не рјешавам своје проблеме и потребе преко својих ученика?
- Имам ли осим школе других интереса – нпр. породица, хоби и слично?
- Знам ли да искористим љетњи распуст и празнике да се одморим и да се вратим у школу мотивисан и пун енергије?

Уосталом, да ли заиста знамо шта је оцјењивање?

- ❖ Оцјењивање је **ПРОЦЕС** праћења и вредновања тока и исхода учења. То није и не смије бити ЧИН испитивања и биљежења оцјена у дневник.
- ❖ **ОЦЈЕНА** је исход или продукт тог процеса.

Традиционално и савремено оцјењивање

- ❑ Традиционално оцјењивање је претежно или искључиво усмјерено на закључну, глобалну процјену ученикових постигнућа. Оно се углавном своди на испитивање ученика. Чак исте бројчане оцјене код истог наставника немају увијек исто значење.

Ево шта показују научне анализе:

❑ Опште констатације:

- ❖ Оцјењивање је најслабије ријешен проблем образовног рада
- ❖ Упутства за оцјењивање постоје, али су уопштена и већини наставника непозната, а ако су позната наставници покушавају да избјегавају примјену.
- ❖ Велике су разлике између оцјењивања у разредној и предметној настави, а поготово у ОШ и СШ

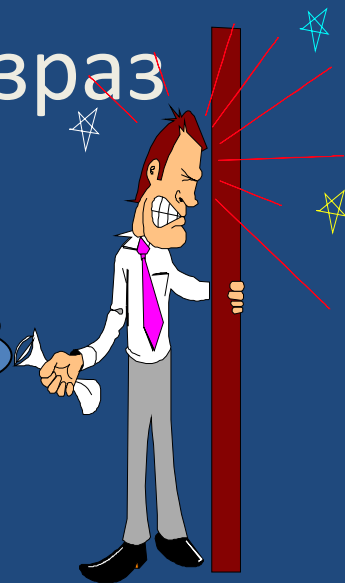
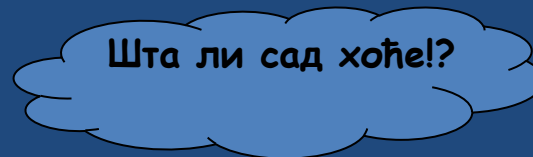
- ❖ Наставници углавном избјегавају разговор о оцјењивању, о критеријумима и објективности
- ❖ Ученици немају шансу да изнесу свој став о оцјењивању

Нејасни и произвољни критеријуми

- ❖ Предмет и критеријуми оцјењивања су нејасни
- ❖ Скоро и да нема наставника који је ученике упознао са критеријумима оцјењивања
- ❖ Наставници истог предмета немају исте критеријуме

- ❖ За високу оцјену се тражи да се све, апсолутно све зна из садржаја
- ❖ Неке ученике наставници испитују детаљно, а неке скоро ништа
- ❖ Оцјене су често израз наставниковог става према ученику, а не израз учениковог знања

Непрофесионалан приступ оцјењивању

- ❖ Кампањско оцјењивање
- ❖ Оцјењивање “на препад”
- ❖ Олако давање негативних али и високих позитивних оцјена
- ❖ Не образлагање оцјене која је установљена
- ❖ Не саопштавање оцјене јавно
- ❖ Оцјена као средство дисциплине
- ❖ Давање оцјена у складу са статусом родитеља

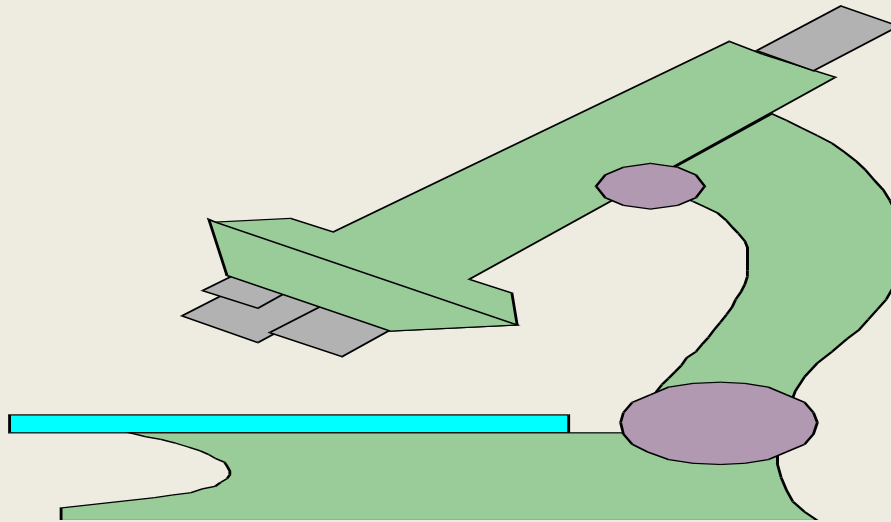
Због свега наведеног и не наведеног

- **МОРА** се напустити традиционални систем испитивања и оцјењивања ученика који највише личи на саслушавање окривљеног у судници и прихватити **САВРЕМЕНИ** и **ПРОФЕСИОНАЛНИ** , а не **СУБЈЕКТИВНИ** приступ оцјењивању.

❑ **Савремени приступ оцјењивању** ученика је процес који се састоји из више фаза: планирање, праћење тока наставе и учења, регистровање података о напредовању ученика, саопштавање повратних информација ученицима и родитељима и вредновање реализоване наставе.

Поједностављено

- ✓ Оцјењивање је само дио сложеног процеса ВРЕДНОВАЊЕ, а она подразумева ПРАЋЕЊЕ, МЈЕРЕЊЕ, и ОЦЈЕЊИВАЊЕ.

Оцјењивање има своје принципе.

✓ ОЦЈЕЊИВАЊЕ :

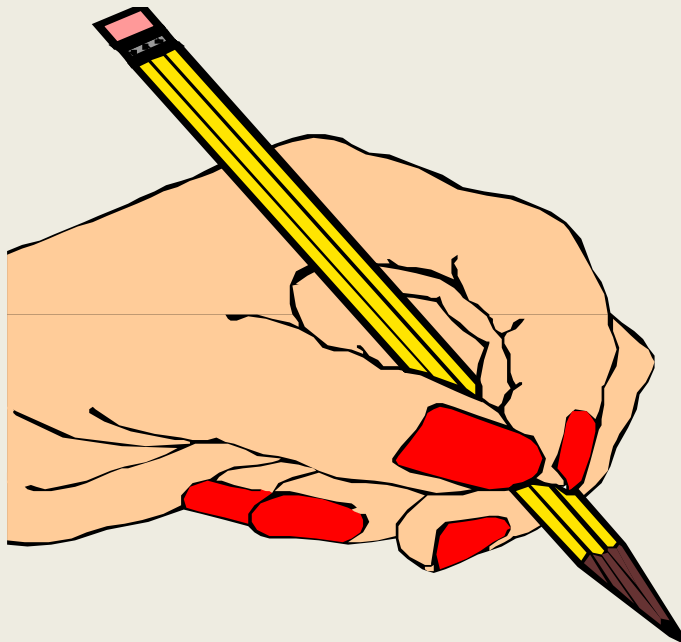
- Је дио планирања наставе и учења
- Обухвата све актере и прожима све активности у настави
- Је кључна професионална вјештина наставника
- Треба да се фокусира на питање :
Како ученици уче?

- Треба да је подршка напредовању ученика
- Је важан фактор мотивације или демотивације
- Је покретач емоција и самопоштовања ученика
- Је чинилац развоја способности ученика за самооцењивање
- Треба да обухвати цијели распон ученикових постигнућа

Постоје двије врсте оцјењивања.

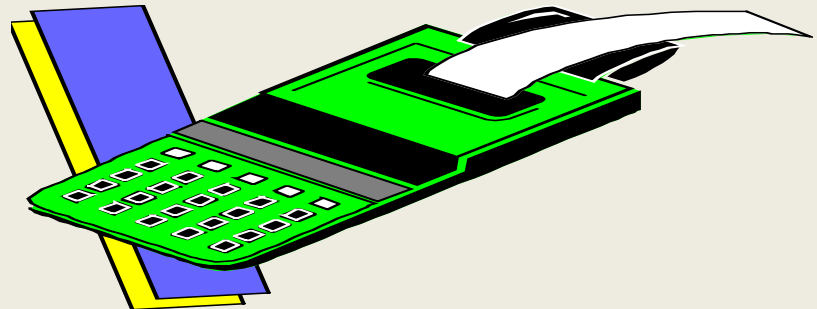
- ❖ Сумативно оцјењивање

- ❖ Формативно оцјењивање

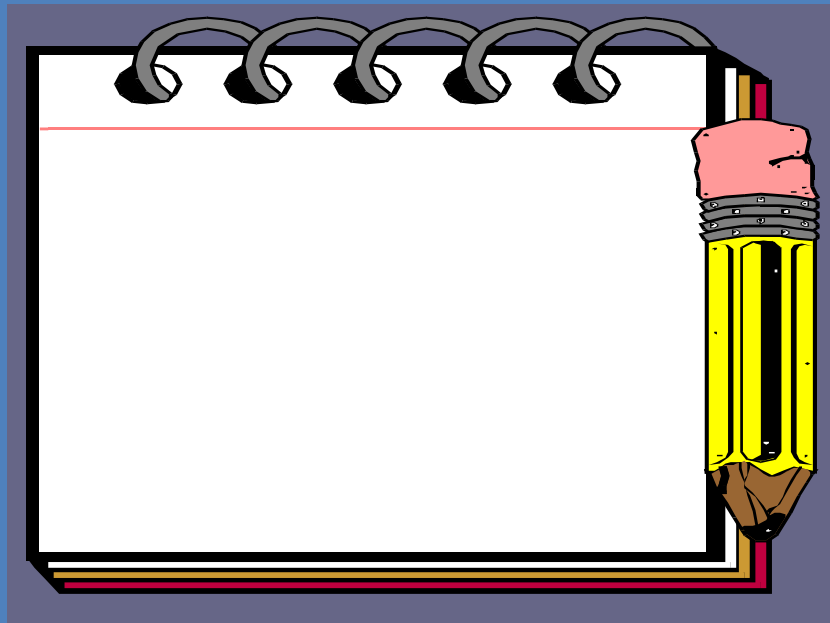
Шта је сумативно оцјењивање?

- То је бројчано оцјењивање на крају одређене јасно дефинисане наставне фазе. Њиме се мјере остварени исходи учења у одређеном периоду. Оно је израз је претпостављене вјероватноће. Мана му је учење за оцјену, а не за знање.

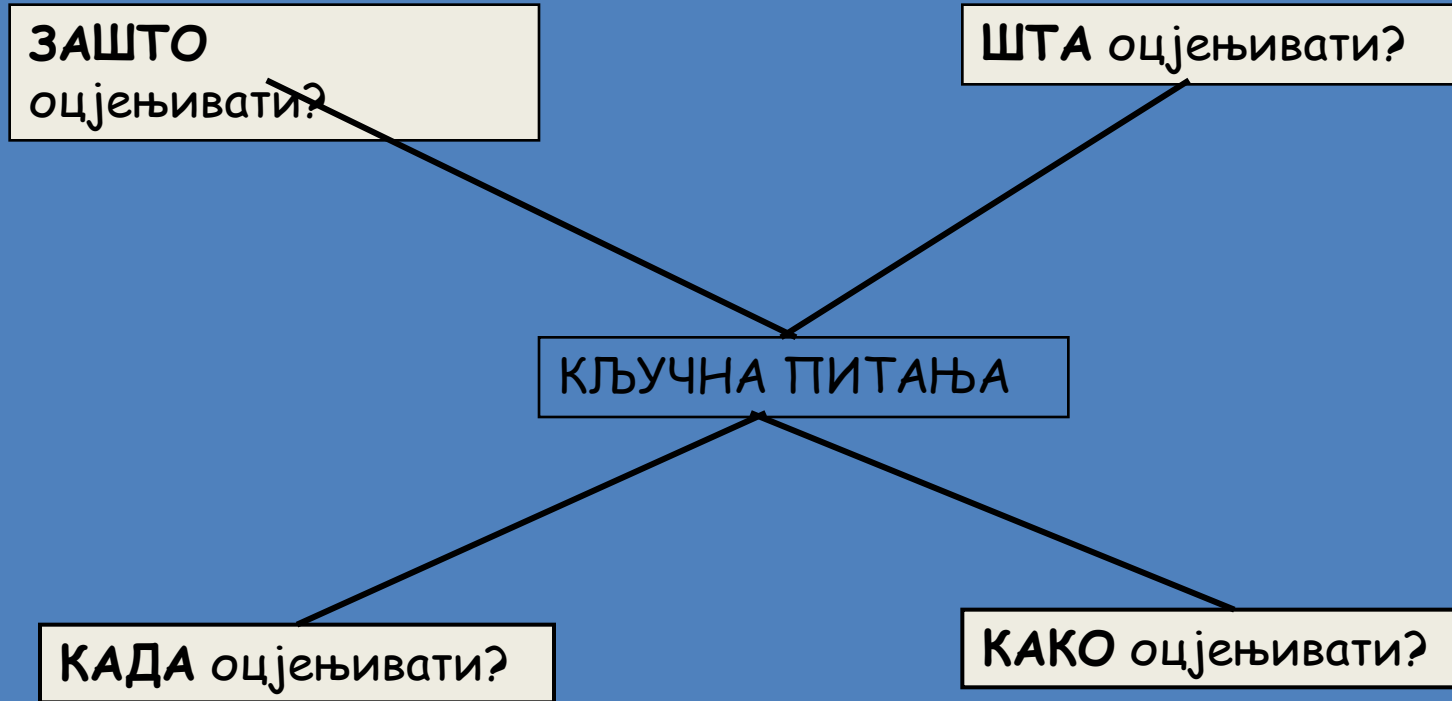
Шта је формативно оцјењивање?

- То је усмјеравајуће или подстицајно, односно процесно или развојно оцјењивање.

- Оно се одвија у току процеса учења. Оно је дио наставних активности у току учења.
- Оно је “пакет информација које прецизно описују “пролазно вријеме” које ученик постиже у току процеса учења.
- Оно обезбјеђује непрекидну комуникацију између ученика и наставника као и између ученика и исхода учења.
- Оно за разлику од сумативног учење за знање које доноси и високу оцјену.

СИСТЕМ ОЦЈЕЊИВАЊА

Зашто оцјењивати?

- ✓ Да би се одредиле потребе за учењем
- ✓ Да би се извршило одабирање за виши ниво образовања или за запослење
- ✓ Да би се озваничила усвојена знања (свједочанство/диплома)

Шта оцјењивати?

- ✓ Знање
- ✓ Личне способности
- ✓ Когнитивне вјештине
- ✓ Практичне вјештине
- ✓ Понашање, квалитет и
вриједности

Када оцјењивати?

- **КОНТИНУИРАНО:** -стални процеси прикупљања информација ка формалном оцјењивању (сумативно оцјењивање)

Данас оцјењујем.

-свакодневно, формално и неформално
(наставник води
забиљешке о
учениковим
активностима,
интересовањима,
постигнућима и
напредовању);
ФОРМАТИВНО оцјењивање

- **ЗАВРШНО:** На крају одређеног периода учења
(полугодиште, крај године, крај модула, курса или посебних видова обуке)

Како оцјењивати?

Посматрањем и биљежењем активности

Разне врсте разговора

Интервју

Есеј тест

Задаци објективног типа (тестови)

Домаћи задаци

Портфолио

Рад на пројектима

Презентације

Нивои усвојених знања

- Приликом сваког оцјењивања неопходно је водити рачуна о нивоима усвојених знања, а то су **НИСКИ, СРЕДЊИ и ВИСОКИ** ниво. Они су углавном у односу 1:1:1.

По чему се разликују нивои знања?

- **НИСКИ** ниво знања је ниво препознавања, **СРЕДЊИ** ниво је ниво познавања, а **ВИСОКИ** ниво знања је ниво разумијевања, упоређивања, анализе и самосталног закључивања.
- Сви ови нивои усвојених знања су резултат **успјешно** савладаних наставних садржаја.

Због тога запамтите!

- Ваша **СЛАБА** оцјена код доброг ученика сигурно ништа не говори о том ученику.
- Она је, напротив, сигуран знак да сте Ви **ЛОШ** наставник и да се морате мијењати.

Мијењајте се и не бојте се промјена, иако су непопуларне, оне су неопходне.

- “Ништа није теже провести, ништа није ризичније, нити опасније извести од давања иницијативе за увођење **НОВОГ** поретка ствари. Зато *носиоци реформе* имају **непријатеље** у свим оним који профитирају на **старом поретку** и не сувише искрене пријатеље у оним који ће профитирати на **новом.**” (Макијавели, 1514.)

Одлучите се ко ће бити Ваш узор.

А хајде да
пробамо
заједно.

Само БОГ
зна за пет!!!

Рекли су:

- Дјеца су огледало родитеља. Ученици су огледало професора. Школа је огледало директора.

Лазар Манојловић

- Професор за школу то је исто што и сунце за васиону.

Дистервег

- Једини професор достојан тог имена јесте онај који буди дух слободног мишљења и развија осећај личне одговорности.

Ј.А. Коменски

- Дobar професор умије друге научити чак и оно у шта се сам не разумије.

Тадеуш Котарбински

- Кад професор сједини љубав према послу и према ученицима – он је савршен ученик.

Толстој

- Правилно васпитање – наша срећна будућност. Лоше васпитање – наше будуће зло, наше будуће сузе, наша кривица према другим људима, према отаџбини.

Макаренко

- Дјеца у породици су увек богатство, а никад терет.

Д.Петерњин

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!!!